

Avelsstrategi för östsibirisk laika

1 Ursprung, historisk bakgrund och utveckling

Laikan är taigans jakthund nummer ett. Fram till 1970-talet var laikan som jakthund nästan okänd i Norden. Endast enstaka folklivsforskare, resenärer och jägare hade kommit i kontakt med jaktlaikan och i skriven form delgivit andra sina intryck av den.

I kynologiska arbeten har laikan fått sporadiska omnämningar. Som första nordbor fick finländarna kontakt med den organiserade laikavärlden, då de i mitten av 1960-talet började besöka Leningrads hundutställningar.

De importerade de första laikorna några år senare. Det riktiga laikaintresset i Norden och Sverige fick sin början genom jaktidskrifterna, som år 1976 sände sina skribenter till Leningrad.

Den första jaktlaikan kom till Sverige i slutet av 70-talet. Det var den kände storviltjägaren Lars Svanberg i Strömsund som tog in en östsibirisk laika som senare skulle bli känd som en duktig björnhund.

Rune B. Samuelsson har i boken Nordliga jaktspetsar utförligt beskrivit laikornas ursprung samt hur de har utvecklats i Norden.

Storviltshunden från öst

Laikan är en mångsidig hund som i sitt hemland ska kunna användas för jakt efter allt från fågel till mård, björn och tiger. Självfallet ställer denna mångsidighet enorma krav på hunden, både mentalt och fysiskt. Även om många jägare specialiserar sina hundar så förväntas laikan kunna anpassa sitt jaktsätt till väldigt skiftande förutsättningar. Detta innebär i praktiken att hunden typiskt testar motståndet vid en första kontakt, för att snabbt få en uppfattning om lämpligaste strategi. Laikan sägs "utmana" viltet. Rovviltsskärpa är också typiskt, och ett adelsmärke för laikan.

De vanligaste användningsområdena i Sverige är storvilt som älg, björn, vildsvin och lo men även mindre vilt som grävling, mård, mink och skogsfågel. Typiskt har laikan ett bra samarbete med sin förare, och överlag ett positivt sätt mot människor.

Svenska Laikaklubben har sedan begynnelsen som målsättning att:

"...verka för att anpassa laikorna till nordiska jaktmetoder och nordiskt vilt med bibehållen rovviltsskärpa.

... bibehålla och utveckla laikarasernas förighet och samarbetsvilja, en förutsättning för att denna jakthunds breda användbarhet ska komma till sin rätt..."

2 Nulägesanalys

2.1 Registreringar och inavel

Rasdataregistret omfattar totalt 2394 hundar, varav 381 hundar saknar uppgifter om födelsedatum. Första registrerade hunden med uppgift om födelsedatum är registrerad 1977. Registreringarna steg sedan stadigt och nådde 111 hundar år 1992. Därefter har registreringssiffrorna varit relativt växlande med en lägsta notering av 27 hundar år 1999. Därefter stiger åter registreringarna till 165 hundar 2003 och 125 hundar fram till och med november 2004.

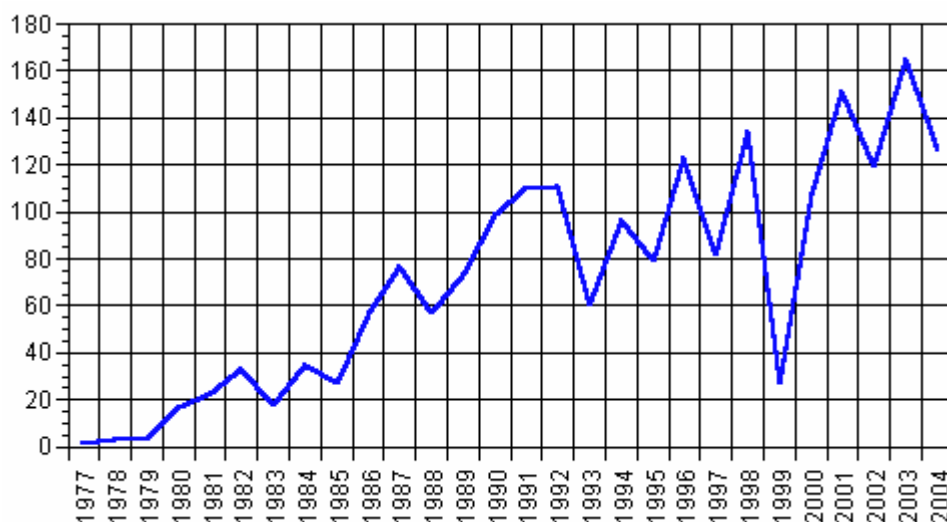

Fig.1. Antalet födda hundar per år

Stamtavlorna är inte i genomsnitt kompletta i fem generationer för något år under perioden 1977 till 2004. Under tiden fram till början av 1990-talet är inavelsgraden därför låg när beräkning skett på ofullständiga stamtavlor. Därefter stiger inavelsnivån till i genomsnitt dryga 5 % i mitten av 1990-talet för att sedan åter falla tillbaka och hamna runt 3 %. Den genomsnittliga inavelsgraden, beräknat på fem generationer, bör inte överskrida ca 2,5 % och ligger således väl högt inom rasen.

Målsättning: Eftersom nuvarande inavelsgrad ligger något högt för rasen bör vi eftersträva att under en femårsperiod komma ner till 2,5 %

Tillvägagångssätt: Via tillgängliga dataprogram bevaka inavelsgraden vid varje parning samt informera uppfödare om riskerna för negativa konsekvenser vid för hög inavelsgrad.

2.2 Avelsbasen

Den effektiva avelsbasen beskriver hur närbesläktade de avelsdjur är som kommer till användning och vilken effekt den släktskapen får på förlusten av ärftlig variation i djurstammen. Normalt räknar man med att en ras eller art befinner sig i allvarlig fara för svåra genetiska skador när avelsbasen (den effektiva populationen) underskrider nivån 50.

Dataprogrammet LatHunden, Genetica AB, medger också beräkningar av "tillgänglig" avelsbas. Beräkningen baseras på slumpmässiga simulerade parningar för två generationer framåt i tiden. Endast de hundar som verkligen använts som avelsdjur av rasens uppfödare utgör startpunkt för beräkningarna. Vid de simulerade och slumpmässiga parningarna tillåts dock inte parning mellan helsyskon eller föräldrar och avkomma. Programmet tar i övrigt inga andra hänsyn.

Tabell 1. Utnyttjad och tillgänglig avelsbas åren 1988-2003 (Ne = avelsbas)

<i>Period</i>	<i>Alla kullar</i>	<i>Beräknade</i>	<i>Utnyttjad Ne</i>	<i>Tillgänglig Ne</i>
1988-1993	97	75	20	55
1993-1998	119	108	20	102
1998-2003	158	126	94	167

En analys av avelsbasen för östsibiriska laika visar att man startat från en mycket smal avelsbas i början av 1990-talet. Inte förrän i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet visar avelsbasen någon markerad stegring. Värdet för år 2003 är 94 vilket med stor sannolikhet beror på att nya hundar tillförts genom importer. En granskning av den ”tillgängliga” avelsbasen visar att det hundmaterial man nu har i landet har så pass varierad härstamning att rasen utan fortsatta importer i vart fall teoretiskt skulle kunna uppfödats i Sverige utan allvarliga genförluster. *Nu kräver det ett rätt strikt reglerat avelsarbete för att tillvarata den ärftliga variationen.* För att klara det är det nödvändigt att införa tydliga regler för hur mycket enskilda hanar maximalt får användas i avel. Dessutom måste man försäkra sig om en tillräcklig bredd på rekryteringen av tikar till avel. Det svåraste problemet att lösa är att finna vägar att förhindra att många söner till en populär hanhund samtidigt används flitigt i avel. Det leder till en avsevärd minskning av avelsbasen även om man för var och en av sönerna upprätthåller regler om maximalt antal producerade valpar. För att lösa det problemet krävs både en intensiv upplysning om den faktiska användningen av hanhundar i avel och ett effektivt sätt att sprida kunskap om effekterna på rasen som helhet av en alltför intensiv satsning på enskilda hanhundslinjer

2.3 Effekter av inavel på fruktsamhet

Kullstorleken påverkas direkt av föräldrarnas släktskap så att ju närmare släkt föräldrarna är desto mindre blir kullarna. Följande värden har erhållits för genomsnittlig kullstorlek.

Tabell 2. Parningstyper i den totala databasen från 1980 till och med 2003.

PARNINGSTYP	ANTAL	INAVELSGRAD %	KULLSTORLEK
I	293	2,6	5,2
II	21	8,9	6,1
III	4	15,8	4,7
IV	2	27,4	2,0

Typ I = föräldrar mindre släkt än kusiner

Typ II = föräldrar släkt som kusiner och motsvarande

Typ III = föräldrar släkt som halvsyskon och motsvarande

Typ IV = föräldrar släkt som helsyskon eller föräldrar-avkomma

Det är lite överraskande att Parningstyp II, även om det rör sig om ett fåtal kullar, ger större kullar än Parningstyp I. Normalt minskar kullstorleken med ökad inavel i kullarna. Det kan finnas flera förklaringar till den avvikelser i tabellens siffror. Antalet kullar av Parningstyp II är bara 21 stycken. Slumpeffekter kan därför inverka

2.4 Hanhundsanvändning

Möjligheterna att bevara ärftlig variation i en ras är i betydande grad beroende av antalet för avel tillgängliga handjur och det sätt på vilket de används i avel. Beräkningarna här utgår från att en genomsnittlig hanhund utnyttjas i avel under en period av 4-5 år. För att det då skall vara möjligt att upprätthålla en rimlig bredd i aveln bör ingen hanhund tillåtas att producera mer än maximalt ca 5 % av antalet valpar i en generation och helst inte över 2 %. Det lägre värdet bör eftersträvas i raser där registreringstalen medger det.

2.4.1 Antalet egna avkommor

Med ca 120 valpar registrerade per år skulle det för rasen östsibirisk laika i dag medföra ett en maximal livstidsproduktion kring ett absolut maximum vid ca 25 valpar eller 4-5 kullar. Värdena gäller om aveln helt skulle baseras på hundar i den svenska stammen och utan tillskott av import. Utan tillförsel av import bör den siffran helst hållas lägre eller omkring maximalt 3 kullar per använd hane i avel

Av totalt 140 hanar som producerat valpar från 1993 och framåt har 16 stycken mer än 25 avkommor registrerade. I topp ligger hanhunden S18726/88 med 56 valpar och S59506/93 med 52 avkommor.

Det är relativt lätt att enas om regler för begränsad användning av enskilda avelshundar. Ett av de mer svårlösta problemen vid avelsplanering för en hel ras är att få någon kontroll över användningen av hundar i generation två. Om man eftersträvar att varje hanhund skall ge låt oss säga maximalt 25 valpar i egen produktion så bör inte antalet barnbarn per hane överskrida den dubbla siffran, dvs. ca 50 valpar. Sett mot den bakgrunden har de båda hanarna S40750/87 med 192 barnbarn och S32485/88 kommit att utöva ett starkare inflytande än önskvärt i rasen. Det gäller alldeles oberoende av deras kvaliteter både som jakthundar och exteriört. Om få hanhundar får ett mycket starkt inflytande på det viset begränsas därmed också den tillgängliga ärftliga variationen i rasen, dvs. avelsbasen krymper kraftigt. Därmed avhänder man sig samtidigt delar av just den ärftliga variation som skulle göra det möjligt att på längre sikt bedriva ett framgångsrikt avelsarbete

2.4.2 Ålder vid avelsdebuten

I en välplanerad avel är det önskvärt att hanhundar inte tillåts producera mer än ett begränsat antal kullar, i raser med begränsat antal registreringar maximalt 3 och i övriga raser maximalt 5 kullar, innan resultatet av de första kullarna kunnat utvärderas. Om man både skall ta hänsyn till exteriör och mentalitet, samt dessutom i någon grad gardera sig mot ärftliga sjukdomar och defekter som debuterar först i vuxen ålder, så blir konsekvensen att hanen efter de första inledande kullarna bör ställas på väntelista i minst 2 år innan man tar ytterligare avkomma efter honom. Hanen själv bör dessutom av samma skäl vara minst 2 år gammal innan han används i avel.

Det är inom jakthundsaveln knappast möjligt att göra en rättvisande värdering av en tilltänkt hanhunds egna prestationer om denne är mycket ung vid första parningen. Avel med hundar som ännu inte uppnått två till tre års ålder bör därför så långt möjligt undvikas.

Det är av en rad skäl angeläget att man avvaktar med större valpproduktion efter en enskild hane till dess att resultatet av de första kullarna kunnat utvärderas. En sådan utvärdering är knappast möjligt innan valparna nått ca 2 års ålder. För att ett välplanerat avelsarbete skall bli möjligt bör därför en hane i rasen inte få producera mer än ca 2-3 kullar till att börja med. Därefter bör han stå på väntelista till dess att det är möjligt att värdera avkommans kvalitet både för fysiska, mentala och jaktliga egenskaper.

Målsättning: Ingen hane skall användas mer än 3 gånger under de första 3 åren. När avkomman är två år utvärderas resultatet av parningen. Maximalt 5 kullar per hane.

Tillvägagångssätt: Via information samt avelskommitténs rekommendationer

2.5 Tikar i avel

Tikar kan, genom sina söner, få ett nästan lika betydande inflytande på en hundstams genetiska framtid, som en enskild populär hanhund. Totalt har 176 tikar använts i avel för att producera kullar födda den första januari 1993 eller senare. Tre tikar har mer än 40 egna valpar. Starkast inflytande i aveln har dock tiken S20248/86 haft. Hon har inte mindre än 173 barnbarn trots att hon inte har mer än 16 egna valpar registrerade. Ytterligare två tikar har över 100 barnbarn, S16375/90 och S16642/83 med vardera 128 respektive 108 barnbarn. Återigen är det så att det mycket väl kan röra sig om mycket bra tikar. Men ingen hundstam mår bra av att enskilda hundar, vare sig hanar eller tikar, får ett alltför starkt inflytande på bara ett par generationer. Det tömmer rasen på ärftlig variation, dvs. inaveln ökar ofrånkomligen. Därmed ökar också riskerna för ärftligt orsakade sjukdomar och defekter i rasen som helhet.

Målsättning: Markant öka antalet jaktmeriterade tikar i avel (se Fig. Jaktproven under 10 år, nedan) samtidigt som antal kullar per tik skall uppmärksammas.

Tillvägagångssätt: Information till uppfödare och valpköpare om tikarnas betydelse i avel och om jaktmeriternas betydelse för att få jaktligt godtagbar avkomma.

2.6 Veterinärstatistik

Den veterinära statistiken omfattar endast HD. Frekvensen hundar med HD anmärkning, av dem som röntgats, för hundar födda 1993 eller senare (1269 varav 321 har registrerade HD-data), är endast 2,5 %. Det är en mycket låg siffra som inte borde väcka anledning till någon oro. Det finns ingen anledning att utöka andelen röntgade hundar så länge man bara har full kontroll på avelsmaterialet. Det senaste är särskilt motiverat då vi har kända fall i andra raser där enstaka hanhundar nedärvt mycket hög HD-frekvens (60-70 %) trots att genomsnittet för den aktuella rasen då låg på så relativt låg nivå som ca 10-15 %.

Målsättning: Bibehålla laikans veterinära status.

Tillvägagångssätt: Särskilt uppmärksamma importerade laikors HD-status. Tillämpa SÄK:s regler vid import av laikor.

2.7 Jaktegenskaper

Den följande diskussionen gäller endast 533 Jaktprov för Löshund. Därutöver finns det i registret 9 st prov av icke specificerad typ, 116 viltspårprov, 70 älgspårprov samt 12 lydadsprov och 4 bokprov. För älgspårproven saknas för samtliga hundar notering i kolumn 11 i Rasdatas T-fil. Där skall normalt finnas en markering om hundarna godkända eller underkända i provet, men det finns ingen notering i kolumnen över huvud taget, vare sig 0 för Icke godkänd eller 1 för Godkänd.

Av de totalt 140 hanhundarna som fått avkomma 1993 och senare har 45 registrerade jaktprov i SKK:s register och av dem har 39 registrerat jaktchampionat. Av övriga 95 använda hanar har 16 finskt jaktchampionat. För resterande 79 hundar saknas uppgifter om jaktprovmeritering. Det innebär att över hälften av hanarna som har producerat valpar efter 1993 inte har redovisade meriter för jakt. Valpproduktionen efter icke jaktprovsmriterade hanar uppgår till 515 registrerade av totalt 1429 födda valpar. Över en tredjedel av hela valpproduktionen sedan 1993 har således att döma av registreringsstatistiken fäder som saknar meriter för jakt. I en jakthundras är det naturligtvis angeläget att huvuddelen av valpproduktionen sker efter fäder som visat jaktlig förmåga. Det kan då inte ske om man sätter hanar i avel som är så unga att de själva inte hunnit bli vuxna nog att jaktprovas. Ett

första steg i avelsplaneringen är därför att planera så att hanar inte används i avel så tidigt att deras egna bruksegenskaper inte kunnat provas.

Av 176 använda tikar finns redovisade jaktprovresultat för 32 stycken. Övriga saknar helt jaktprovsmärker. De meriterade tikarna har producerat totalt 457 valpar av de totalt 1439 valpar som producerats av i avel använda tikar under perioden 1993 och framåt.

Jaktprovsmärkerade tikar svarar således för mindre än en tredjedel av rasens valpproduktion. Nu är det ju så, som alla väl känner till, att tikarna bidrar med hälften av arvsanlagen i cellkärnan. Vissa andra arvsanlag utanför cellkärnan svarar för bland annat cellens energiomsättning och har därför med stor sannolikhet betydelse för hundarnas fysiska kapacitet. Deanlagen nedärvs bara via mödrarna och aldrig genom fäderna. Därtill kommer att mödrarna både under och efter dräktigheten på andra sätt påverkar och präglar sina valpar. Det är därför minst lika angeläget med ett omsorgsfullt urval av tikar som att välja bra hanar till avel.

Som en följd av att man i en avelsplanering alltid måste räkna med att använda fler hondjur än handjur kan man som regel inte ställa kraven lika högt vid urvalet av hondjur som vid urvalet av handjur. *Men det för inte avelsarbetet framåt att använda tikar som är helt omeriterade för egenskaper som är viktiga för rasen.*

	Startande H+T	Prisprov H+T	Prist.procent H-T	Prist.procent rasen
1995	19+4	10+1	53-25	48
1996	10+5	2+2	20-40	27
1997	22+5	12+1	55-20	48
1998	29+11	21+5	72-46	68
1999	23+16	17+7	74-44	62
2000	27+13	11+3	41-23	35
2001	29+12	20+4	69-33	59
2002	26+11	13+4	50-36	46
2003	37+21	25+9	68-43	59
2004	43+29	27+12	63-41	54

Fig. Jaktproven under 10 år

2.7.1 Avelsinstrument

Älgprov

Detta testar flera typiska och viktiga egenskaper, inte minst jaktlust då det lägger stor vikt vid sök, förföljande och skalltid. Detta prov har länge varit det viktigaste styrinstrumentet och kommer säkerligen att vara så i framtiden också.

Vildsvinsprov

Liksom älgprovet testar detta en mängd typiska egenskaper. Ett viktigt komplement till älgprovet då vildsvinsprovet bättre värderar mentala egenskaper som mod, skärpa och nervkonstitution.

Fågelprov

Testar bl.a. hundens jaktlust, sök och förföljande.

Rovviltsprotokoll

Eftersom laikan är en allroundhund som ska ha stort rovviltsintresse är det viktigt att hitta former för att även pröva laikans jaktliga förmåga på rovvilt som björn och lo. Klubben har därför nyligen utarbetat ett Rovviltsprotokoll som kan användas för att beskriva laikans rovviltsstatus. Detta ifylls av hundägaren själv, efter kontakt med björn, lo eller järv och bevittnas av annan. De laikor som fungerar rastypiskt med ett modigt, aktivt arbetssätt på björn är mycket viktiga i aveln. Klubben vill ha bättre bild av vilka linjer som fungerar bra på de stora rovvilten.

Målsättning: Öka andelen jaktmeriterade hundar. Speciell uppmärksamhet skall riktas mot tikarna. 75 % av tikarna som används i avel skall inom 5 år vara jaktmeriterade.

Rovviltsprotokollet bör under 5-årsperioden vara känt och tillämpat av merparten av hundägarna. Jaktlig bredd ska stimuleras framför specialisering.

Tillvägagångssätt: Genom aktiva informations och stimuleringsåtgärder via klubbens jaktprovsgrupp. Alla tre provmöjligheterna, älg, vildsvin och fågel skall vara meriterande. Rovviltsprotokollet skall kunna användas som merit vid t.ex. valpförmedling.

Avelskommittén skall via sin rådgivning speciellt uppmärksamma samt avråda parning med jaktligt undermåliga tikar.

2.8 Mentalitet

Laikorna är självsäkra, aktiva hundar med mycket jakt- och arbetslust. Eftersom de är utpräglade jakthundar, ställer de även krav på sin förare. Alla har inte behov av, eller klarar av, en hund som laikan. För att aktivt (till skillnad mot de mer passiva arbetssätt som flera andra spetsar uppvisar) kunna ställa en vuxen björn eller ett vuxet vildsvin krävs mer än vad många jägare kanske har behov av. Dessa egenskaper är ingenting vi får "gratis" och detta måste man som valpköpare vara medveten om. Klubben måste bidra till att informera om detta, annars blir det svårt att behålla en rastypisk hund i framtiden.

Laikan ska vara rastypisk

Under senare år har aveln i relativt stor utsträckning bedrivits utifrån älgprovet som mall. Om detta görs för ensidigt skulle det på sikt bidra till att vissa rastypiska mentala egenskaper skulle minska. Målet med aveln är att bibehålla rasens unika egenskaper: Att behålla, och i många fall öka, t ex mod och skärpa, jaktlust och viljan till samarbete. Vildsvinsprovet för ställande hundar kan bidra till att dessa mentala egenskaper mäts effektivare. Likaså rovviltsprotokollet. Det är viktigt att dessa egenskaper kommer med i avelsarbetet och blir ett redskap för avelskommittén, vid sidan av t ex älgprovet.

Aggressivitet mot människor är mycket ovanlig och inget problem hos rasen idag. Tvärtom är laikan typiskt tillgänglig, familjekär och lättdresserad. Ofta förvånar den stora skillnaden mellan det förarmjuka intrycket hunden kan ge hemmavid och det oerhörda mod och den skarpa hunden kan och bör uppvisa i skogen.

Behovet av en rastypisk laika är större idag än för bara några år sedan.

Målsättning:

Bevara laikans goda mentalitet och endast använda rastypiska hundar i avel. Målet är att inom 10 år ska alla parningar vara på hundar som är rastypiska, hundar som visat att de kan ställa storvilt, att de har ett modigt arbetssätt. Bevara laikornas allroundegenskaper.

Tillvägagångssätt:

Via information på klubbens hemsida och tidning sprida kunskap om hur vi bäst bevarar laikornas goda mentalitet. Stimulera medlemmar att delta i olika aktiviteter som har som målsättning att utveckla förhållandet mellan hund och människa, t ex dressyrkurser, hundförarutbildning.

Olika åtgärder ska stimulera att samma individer testas på flera viltslag. T ex införandet av pris för "Årets storviltslaika" som ges till högsta totalpoäng från ett vildsvinsprov och ett älgprov. Avelsrådgivarna skall alltid utgå från rastypiska hundar.

2.9 Exteriör

Den östsibiriska laikan är den av laikaraserna som har mest heterogen exteriör. Bakgrunden till detta är laikorna som ursprungligen kom till Norden inte alltid var av acceptabel exteriör kvalitet. Vidare härstammar östlaikan från lokala laikavarianter i Östsibirien där den inte var en hundras i vedertagen västerländsk mening. Denna heterogena exteriör har ju bland annat inneburit svårigheter för olika exteriördomare att bedöma hundarna på ett likartat sätt. Den rasstandard som i dag finns lär vara under omarbetning i laikans hemland Ryssland. Vad man bl.a. diskuterar är idealhöjden på östlaikan. I Norden favoriseras på utställning oftast den stora och tunga hunden som ligger på den övre halvan av rasstandardens idealhöjd.

Målsättning:

De skall vara av funktionell typ och utgå från rasstandard. Målet är att laikan ska behålla sin särart även i framtiden. Deltagande i hundutställningar skall uppmuntras. Man måste hålla en klar exteriörgräns till den västsibiriska laikan

Tillvägagångssätt:

Klubben har ett stort ansvar att sprida information om vikten av exteriört rastypiska hundar. Hundar som används i avel skall alltid vara exteriört rastypiska. Via information till hundägare öka antalet utställda östsibiriska laikor. Delta i exteriördomarkonferenser.

3 Svenska Laikaklubbens avelsrekommendationer

För att på ett tydligare sätt beskriva för uppfödare och presumtiva valpköpare vilken uppfattning klubben har i avelsarbetet så har följande krav för rekommendation av parning fastlagts (050210):

Vilka parningar ”rekommenderar” klubben?

Laikan är en ställande jakthund, och ska den kunna kallas rastypisk ska den också fungera som sådan. Detta innebär att vi bara ska avla på hundar som används i jakt och som visar att de fungerar på ett rastypiskt sätt.

Rimliga minimikrav på båda hundarna, vid en parning, är att de har ett frimodigt sök, ett modigt arbetssätt på vilt och att de regelbundet presterar ståndtider på över 30 minuter på älg, vildsvin, björn eller lo. Rovviltsskärpa är en rastypisk egenskap som alltså också måste värnas om i aveln.

Exteriört ska hunden vara rastypisk, det vill säga minst ha ett tredjepris på utställning. Självklart ska den vara fullt frisk och inte ha eller föra ärftliga sjukdomar som t ex HD. När det gäller HD följer klubben SÄK:s rekommendationer.

"Meriterad" syftar (i dagsläget) på älgprov (ställande), fågelprov eller vildsvinsprov (ställande).

Det finns två olika sätt att uppfylla kraven för rekommendation:

- A. Båda är meriterade.
- B. Hannen är meriterad. Tiken är omeriterad men har mor eller något helsyskon eller avkomma med 1: a pris.

Icke rekommenderade parningar.

Här finns två nivåer:

1. En av de två hundarna är meriterad.
2. Här hamnar samtliga parningar som inte uppfyller något av ovanstående krav. Dock måste de givetvis uppfylla de allmänna kraven, dvs. att hundarna ska vara friska och rastypiska enligt ovan.

Tydlig skillnad och beskrivning av de två nivåerna kommer att göras, bl. a på hemsidan. Valpförmedlingen förmedlar inte valpar från nivå 2 ovan.

Under kommande 5-årsperioden kommer klubben att skärpa kraven ytterligare. Målet är att inom 10 år ska alla parningar vara på hundar som är rastypiska. Klubbens strävan är att det ska finnas möjlighet att meritera på så många ”rastypiska” viltslag som möjligt, för att behålla rasens bredd. Förmåga att ställa björn ska t ex vara meriterande. Ingen avel ska ske på ej rastypiska hundar, eller hundar som inte getts möjlighet att visa rastypiskhet. Likaså ska ingen avel ske på andra egenskaper än jaktliga. Försäljning av valpar ska enbart ske till aktiva jägare.

De stora rovdjuren såsom björn och lo, liksom vildsvin, har ökat. Därför är behovet av en rastypisk laika, som under hundratals år avlats för att kunna ställa dessa arter på ett kraftfullt och effektivt sätt utan att själv skadas, större idag än för bara några år sedan.

Vi måste minska andelen dåliga hundar. Kvalitetsmässigt är det fortfarande stor spridning. Man ser regelbundet hundar med trånga sök, mycket korta skulltider, t ex under fem minuter, och ett obefintligt förföljande.

4 Tidsplan

Avelsstrategin gäller för perioden 2005-2010.

5 Sammanfattning

Den östsibiriska laikan utvecklas idag på många sätt positivt. Andelen jaktprovsmeriterade hundar ökar, även om vi önskar att det skulle gå snabbare. Vildsvinsjakten med ställande hund har utvecklats så snabbt att aveln kvalitetsmässigt inte alltid hunnit med. Hundar med både bristande jaktlust och mentalitet används alltför flitigt i aveln. Tillgången till jaktprov på vildsvin kommer därför att bli ett mycket viktigt avelsinstrument för laikan.

Antalet registrerade laikor ökar i hög takt, vilket medför bekymmer i avelsarbetet. Efterfrågan är större än vad våra jaktmeriterade tikar och hanar kan producera. Här har klubbens avelsansvariga en viktig uppgift att informera valpköpare om sambandet mellan avelshundarnas jaktliga meriter och avkommans jaktliga förutsättningar

Klubben behöver skärpa avelsrådgivningen i enlighet med riktlinjerna i detta dokument. Uppmärksamhet skall riktas mot hanarnas användning i avel samt på att inavelsgraden ligger inom den rekommenderade. Tikarnas jaktliga meriter är idag inte godtagbara och måste förbättras.

Samarbete med framförallt Svenska Älghundklubben men även övriga rasklubbar bör förstärkas. SÄK:s resurser och kompetens i avelsfrågor har vi tillgång till och bör vi använda oss av.

Informationen till laikaägare, uppfödare och presumtiva valpköpare kan göras bättre. Här har klubben tillgång till hemsidan www.svenska-laikaklubben.com samt till Laikabladet som båda är utmärkta informationsspridare för att nå dessa syften.

Svenska Laikaklubben 050309 (rev SO_1 050405)